

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਮੂਲ ਸਿੰਘ-ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, -ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1949 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 123

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V), ਸੈਕਸ਼ਨ 151 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 26, ਨਿਯਮ 4—ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਭਾਗ I, ਅਧਿਆਏ 10-F—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ—ਕੋਈ ਪਰਸਪਰ ਨਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ—ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ—ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚਕਾਰ ਕੋਈ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਆਰਡਰ 26, ਨਿਯਮ 4, ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੋਈ ਧਿਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸਹੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਪ-ਜੱਜ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ), (ਬੀ) ਜਾਂ (ਸੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।, ਇਸ ਲਈ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

1919 ਦੇ ਐਕਟ 9 ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 23 ਦਸੰਬਰ 1942 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਰਣਬੀਰ ਸਾਹਨੀ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 123 ਆਫ 1949 ਅਤੇ 575 ਆਫ 1949 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

20 ਅਗਸਤ 1948 ਨੂੰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਮੂਲ ਸਿੰਘ-ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਕੰਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਤੋਂ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 12|202853, 12|203894 ਅਤੇ 12|204083, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਿਤੀ 29 ਜੂਨ 1946, 29 ਜਨਵਰੀ 1947 ਅਤੇ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਜੋਖਮਾਂ ਸਮੇਤ ਦੰਗੇ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਹੰਗਾਮੇ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਲਾ ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਜੱਗੀ ਸਥਿਤ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪਏ ਗੁੜ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਖਤਰਨਾਕ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਜੋਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੰਜ ਮੰਡੀ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਲਈ। ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 1947 ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਗੜਬੜੀਆਂ, ਸਿਵਲ ਹੰਗਾਮੇ ਅਤੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਨੀਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਤਾਂ ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ, ਲੁੱਟਿਆ ਜਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ 3 ਨਵੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਕੀਲ ਨਿਯਮਤ ਨਕਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 19 ਜਨਵਰੀ 1948 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਦੱਸੀ ਮਿਤੀ ਤੇ ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੈਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:-

- (1) ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੰਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਮੁਦਈ ਦੀ ਫਰਮ ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰ. 12|202853 ਨੂੰ 22 ਜੂਨ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੀਨਿਊ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?
- (4) ਕੀ ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਬੀਮਿਤ ਮਾਲ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀਆਂ ਸਨ ?
- 5) ਕੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਮਾਲ ਸਨ ? (sic)

- (6) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 11 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (7) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੀਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹਨ ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (8) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਨੂੰ, ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (9) ਕੀ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
- 10) ਰਾਹਤ.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1949 ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਹੁਣ, 23 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ, ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 26 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਸੱਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੇਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਮੰਗੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਸਟਰ ਐਫ.ਏ. ਸਟੀਲਜ਼ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਡੀ, ਐਸ ਸਮਿਥ ਲਾਹੌਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ, ਥਾਣਾ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ, ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਫਸਰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। 17 ਦਸੰਬਰ 1948 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੇਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 26 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ:

“ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਗਵਾਹ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਸ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਨਾਲ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ 3 ਜਨਵਰੀ 1949 ਤੱਕ ਕਲਕੱਤਾ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ”

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹੁਣ 23 ਦਸੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਫਰਮ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ, ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 10-F, ਵਾਲਿਅਮ I ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੈਰਾ 1, ਅਧਿਆਇ 10-F, ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ

ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗਵਾਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬੇਵੱਸ ਹੈ। ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਵੀਡੈਂਸ (ਸਬੂਤ) ਤਾਂ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿੱਥੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਵੀਡੈਂਸ (ਸਬੂਤ) ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

“ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ”

ਰਾਏ ਬਹਾਦੁਰ ਮੁਕੰਦ ਲਾਈ ਪੁਰੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 26 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1950 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 58 ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.:

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਛੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

“ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਓਪਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜੇ ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

“ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਰਡਰ 26, ਨਿਯਮ 41, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਧਿਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸਹੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। "

ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ 1949 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 58 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 23 ਦਸੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼, ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ), (ਬੀ) ਜਾਂ (ਸੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ, ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਐਫ.ਏ. ਸਟੀਲਜ਼ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਡੀ.ਐਸ. ਸਮਿਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ, ਥਾਣਾ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਫਸਰ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ, ਉਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਸਟਾਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਲੁੱਟਿਆ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ, ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਫਸਰ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਮਾਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 23 ਦਸੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ, ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ), (ਬੀ) ਜਾਂ (ਸੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 462 ਆਫ 1948 ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੁਣ ਮੈਂ 1949 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 575 ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। 8 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਕੇਡ ਦੇ ਆਰਡਰ VI ਦੇ ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ।

ਉਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾ 2 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸੇ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ 900 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ 1,500 ਖਾਲੀ ਬਾਰਦਾਨੇ (ਗੰਨੀ ਬੈਗ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਬਾਰਦਾਨੇ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇੰਨੀ

ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ, ਖਤਰਨਾਕ ਮਾਲ (ਗੁੱਡਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਰੰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਸਮਾਨ ਵਾਲੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰੰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ, ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

ਸੇਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਨੁਕਤਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਚਾਅ ਸੀ। ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 3 ਨਵੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ 900 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ 1,500 ਖਾਲੀ ਬੈਗ ਉਸੇ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਬੀਮੇ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਚਾਅ ਸੀ।

ਹੁਣ, ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਧ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਗਣਨਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਧ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੇਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਬਾਰਦਾਨੇ (ਗੰਨੀ ਬੈਗਜ਼) ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਇੰਨੀ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ”

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਹੁਣ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਧ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫਾਰਮ ਏ.1 (ਜਨਰਲ) ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 6 ਵਿਚ, ਦੁਕਾਨ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬੋਰੀ (ਸਿਵਾਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਸਟਰਿਪਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦਬਾਈ ਹੋਈ ਬੇਲ), ਪੂਰੀ ਸਟਾਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ 1 ਪਰਸੈਂਟ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾਂ ਕਿ ਗੋਡਾਊਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਪੋਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫੁੱਟ ਨੋਟ (ਈ) ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ ਵਸਤੂਆਂ (ਚੀਜ਼ਾਂ) ਦੇ ਸ਼ਿਡੀਊਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੱਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਪੈਕਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਬਸ਼ਰਤੇ ਮਾਤਰਾ ਪੈਕਿੰਗ ਦੇ ਫੋਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖਤਰਨਾਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਜੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਧ ਕਈ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਧ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੀ।

ਚਾਰੇ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਧ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗਤਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੇਸ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਰੁਣ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਦਰਖਾਸਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਬਾਰਦਾਨੇ ਦਾ ਸਟਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਗਜ਼ਿਪਟ ਡੀ. 10. ਅਤੇ ਡੀ. 11 ਦਾ ਅਧਿਐਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 23 ਜਨਵਰੀ 1948 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਫਰਮ ਨੇ ਸਕੱਤਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ ਨੂੰ ਭੇਜੀ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਕਲੇਮਜ਼, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀਮੇ ਦਾ ਮਾਲ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਸਾੜਿਆ ਜਾਂ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਵਰਿੰਗ ਲੈਟਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਨੰਬਰ 12 | 202853, 12 | 203394 ਅਤੇ 12 | 204083 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਖਾਲੀ ਬੈਗ 1,500

ਰੁਪਏ 900।"

ਸੇਧ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ 30 ਨਵੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਨੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ 900 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ 1,500 ਖਾਲੀ ਥੈਲੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਬੀਮੇ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਸਟਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਬਕਾ ਡੀ. 11 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ 30 ਨਵੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੇਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਹਿ-ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਬੇਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1500 ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 900 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਕੰਪਨੀ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ VI ਦੇ ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਪਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ 23 ਜਨਵਰੀ 1948 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਸੀ। ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ 3 ਨਵੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਸੇਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇੰਨੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ 1949 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 575 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜੋ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ 1949 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 123 ਅਤੇ 575 ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ 26 ਜੂਨ 1950 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਤੈਅ ਹੈ, ਮੈਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ 26 ਜੂਨ 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ
(ਅਨੁਵਾਦਕ)